

El castell mil·lenari i la llegenda de Sant Salvador de les Espases:

Sembla ser que durant el regnat de **Guifré I el Pelós** (878 – 897) es va fer una construcció fortificada d'alt d'aquest espadat rocós anomenat "**la Rocha de la Spaa**". Es tractava d'un petit castell fronterer amb l'objectiu de vigilar l'anomenada "**Marca del Llobregat**" i del qual només en resta el basament d'una torre circular. L'existència real d'aquesta edificació es coneix gràcies a una escriptura datada l'1 de setembre de l'any 985.

Posteriorment el castell va ser venut, juntament amb el **castell d'Esparraguera**, pel comte **Borell** a seu fidel **Guillem**, de l'estirp dels **Gurb-Queralt**, en una data que s'hauria de situar a partir de 966 i abans del 985. El setembre del 985, **Guillem**, que havia acudit a la defensa de Barcelona on la seva muller fou presonera per **Al-Mansur**, donà a la seu de Vic els seus **castells de les Espases i d'Esparraguera**. El bisbe **Arnulf** posteriorment bescanvià amb **Sendred de Gurb** aquests castells per l'alou de **Sant Boi de Lluçanès**. En endavant els **Gurb-Queralt** són els senyors de les Espases i d'Esparraguera, fins que a la fi del segle XII passà a mans dels **Cardona**, que hi tingueren com a feudatari **Ramon de Guàrdia** i posteriorment el seu fill, **Guillem de Claramunt**. Al començament del segle XIV els castells foren venuts i anaren a parar a diverses mans fins que el 1351 els adquirí el monestir de **Santa Maria de Montserrat**, que en conservà la senyoria fins al 1836.

L'església de **Sant Salvador de les Espases** està documentada per primera vegada el 1274, com a resultat d'una invocació agraint un favor concedit a un veí de **Viladecavalls**. Va ser reformada al segle XVI i restaurada diverses vegades, la darrera l'any 1985. La construcció té una estructura que ens indica que, malgrat es devia aixecar en època gòtica, respon a una reforma del segle XVI. Està situada a ponent, en un lloc a redós, i conserva en la paret de migdia restes d'un paredat romànic de grans carreus que deu correspondre també a l'obra del **Castell de les Espases** i que es podria datar cap al segle XII. Té una sola nau, de volta baixa, i l'absis quadrangular. A dins hi podem observar una reproducció de la imatge de Sant Salvador obra d'**Amadeu Paltor** (1978) i una reproducció de la predel·la del retaule gòtic del S. XV (l'original està al **Castell Cartoixa de Vallparadís de Terrassa**) que es va poder salvar del saqueig i incendi que va patir el temple l'any 1936.

Diu la **llegenda de Sant Salvador** que durant una dura batalla amb els sarraïns i els cristians, aquests últims estaven en clara inferioritat i van sol·licitar l'ajuda a Déu. En l'escomesa s'enfrontaven **Ramon Berenguer el Gran** per una banda i **Al-Mansur** per l'altra. Així doncs, Déu els va llençar unes grans "espases de foc" que es van quedar clavades entre els dos bàndols protegint als cristians que van donar les gràcies a Déu, el "Salvador". Aquestes espases convertides en pedra les veiem en el camí que va de **La Puda** a l'ermita i es tracta d'un conglomerat de quars esculpides per l'aigua i el vent.

Rotary
Club de
Terrassa

